

наявності його вини. Водночас передбачено, що контролюючий орган (службова (посадова) особа) несе відповідальність у вигляді відшкодування збитків особі, щодо якої вчинено податкове правопорушення [3, ст. 110, п. 110.3].

Література:

1. Дмитренко Е. С. Юридична відповідальність суб'єктів фінансового права у механізмі правового забезпечення фінансової безпеки України: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 592 с.

2. Дуванський О. М. Примусові заходи, пов'язані з невиконанням обов'язку зі сплати податків і зборів : дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2012. 206 с.

3. Податковий кодекс України від 2.12.2010. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/conv#n227>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-318-0-55>

Холявка С.В.

*аспірант кафедри цивільного права та процесу
Львівський національний університет імені Івана Франка*

ДОГОВІР ЯК ПІДСТАВА ЗДІЙСНЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Динамічний розвиток громадянського суспільства та економіки будь-якої держави потребує перманентного застосування нових технологій, винаходів, організаційно-технічних рішень та інших «позитивних» результатів інтелектуальної діяльності людини. В законодавстві новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери названі терміном «інновації» [1].

ЗУ «Про інноваційну діяльність» дає також визначення інноваційної діяльності – це діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг. Дефініцію інноваційної діяльності містить і ГК України у ст. 325: це діяльність учасників господарських відносин, що здійснюється на основі реалізації інвестицій з метою виконання довгострокових науково-технічних програм

з тривалими строками окупності витрат і впровадження нових науково-технічних досягнень у виробництво та інші сфери суспільного життя [2]. Більше того, визначення інноваційної діяльності можемо зустріти в ЗУ «Про інвестиційну діяльність»: це сукупність заходів, спрямованих на створення, впровадження, поширення та реалізацію інновацій відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» з метою отримання комерційного та/або соціального ефекту, які здійснюються шляхом реалізації інвестицій, вкладених в об'єкти інноваційної діяльності [3]. Примітно, що останнє визначення кардинально відрізняється від інших, оскільки прив'язує здійснення інноваційної діяльності до реалізації інвестицій, вкладених в об'єкти інноваційної діяльності. Хоча на нашу думку, не завжди до інноваційної діяльності залучаються інвестиції – вона може здійснюватися на основі матеріально-технічної бази суб'єкта інноваційної діяльності без зовнішніх запозичень, однак насправді цей вид діяльності є часо-, ресурсо- та наукозатратним, а тому потребує належного фінансування. Як зазначає Ю.Є. Атаманова, інвестування, з одного боку, становить необхідну умову інноваційної діяльності, а з другого – є її невід'ємною складовою. Це також означає, що до предмета інноваційної діяльності крім упровадження, використання та комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок у виробництво і соціальну сферу входить також інвестування у відповідні нематеріальні активи [4, с. 157].

Основні правові форми інвестування – корпоративна (шляхом створення та/або участі в юридичній особі) та договірна (шляхом укладення договорів інвестиційного характеру). В широкому розумінні термін «інвестиційний договір» застосовується щодо договорів, які укладаються між інвестором та іншими учасниками інвестування і спрямовані на реалізацію будь-яких видів і форм інвестицій з метою одержання прибутку або досягнення соціального ефекту [5, с. 177].

Договірна форма інвестиційної інноваційної діяльності має низку переваг, до яких можна віднести гнучкість, можливість укладення для виконання одноразової операції, відсутність витрат на утримання організаційно-правової форми юридичної особи та інші.

К.М. Врублевська виокремлює такі загальні критерії договору інноваційного інвестування. По-перше, об'єктом є інноваційний продукт; предметом договору – господарське використання інноваційного продукту у виробничій діяльності; ця діяльність повинна мати комерційний характер, адже по суті це реалізація товарів та послуг з метою отримання прибутку (роялті або інші платежі), тому що діяльність з метою досягнення соціального або іншого нематеріального ефекту не відповідає економічному характеру інвестування; мати оплатний характер, тому що саме за рахунок прибутку і реалізуються інтереси інвестора [6, с. 178].

На нашу думку, не всі виділені автором ознаки притаманні договору інноваційного інвестування. Зокрема, не поділяємо позицію, що

інноваційна діяльність може здійснюватися лише з метою одержання прибутку. Навіть із самого визначення інноваційної діяльності вбачається, що нові науково-технічні досягнення можуть впроваджуватися не лише у виробництво (що переважно якраз пов'язане із отриманням прибутку), але і в інші сфери суспільного життя. Більше того, навіть враховуючи основний аргумент на користь підприємницького характеру інноваційної діяльності – здійснення її на основі залучення інвестицій, не можна зробити однозначний висновок про наявність мети одержання прибутку. Так, згідно зі ст. 1 ЗУ «Про інвестиційну діяльність» інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) та/або досягається соціальний та екологічний ефект. Таким чином, інноваційна діяльність може бути пов'язаною із одержанням прибутку, а може мати на меті покращення соціальної сфери та досягнення іншого соціального або екологічного ефекту.

На основі наведеного можна підсумувати, що однією із найбільш поширених підстав здійснення інноваційної інвестиційної діяльності є договір. Договірна форма інвестиційної інноваційної діяльності має низку переваг, до яких можна віднести гнучкість, можливість укладення для виконання одноразової операції, відсутність витрат на утримання організаційно-правової форми юридичної особи та інші. Договір інноваційного інвестування характеризується спрямованістю на створення інноваційного продукту, його впровадження або комерціалізацію, наявністю інвестора та реципієнта, вкладенням цінностей (інвестицій) в об'єкт інноваційної інвестиційної діяльності, а також метою отримання прибутку або досягнення соціального чи екологічного ефекту.

Література:

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4 липня 2002 року. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/conv#Text/>
3. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 року № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.
4. Правове регулювання інноваційних відносин: монографія. С.М. Прилипка, А.П. Гетьман, Ю.С. Атаманова та ін. Х. : Юрайт. 2013. 688 с.
5. Вінник О. М. Інвестиційне право : навч. посіб. / О. М. Вінник. – К. : Прав. єдність, 2009. – 616 с.
6. Врублевська К.М. Договірно-правові форми інноваційного інвестування. Економічна теорія та право. № 2 (25) 2016. С. 171-182.